

Melkonien vesiosuuskunnan hallitus vaatii muutosta Tekniseltä lautakunnalta Pöytäkirjan pykäliin 86, 87 ja 88 asianosaisina sekä kunnan jäseninä.

Pykälää 86 ja 87 vaaditaan oikaistavaksi siten, että Parikkalan kunnan vesihuoltolaitoksen kustannukset eritellään palvelun käytön määrästä riippumattomiin ja käytön määrästä aiheutuviin kustannuksiin Vesimaksutaksaa ja Jätevesimaksutaksaa koskien.

Vesihuoltolaki edellyttää kunnan omistamien käyttövesilaitoksen, sekä viemärilaitoksen, eli vesihuollon eriyttämistä kirjanpidossaan muista toiminnoistaan.

VHL (Vesihuoltolaki) antaa kunnan vesilaitokselleen vahvistaman toiminta-alueen sisällä verotusoikeuteen verrattavan toimivallan, mutta myös velvollisuuden kattaa erikseen käyttövettä tuottavan, sekä jätevettä puhdistavan laitoksensa aiheuttamat kustannukset asiakkailtaan perittävillä maksuilla.

Vesihuoltolaitoksen tulee VHL 16§ mukaan tiedottaa riittävästi mm. miten vesihuollosta perittävät maksut muodostuvat.

Netissä näkyvien Pöytäkirjojen liitteet Käyttömaksulaskelmista puuttuvat sekä Vesilaitoksen ja Viemärilaitoksen osalta, eikä asiakkaille ole saatettu muutakaan lain vaatimaa tietoa heidän maksujensa muodostumisesta.

Oikeuskirjallisuudessa (mm. Jaakko Gustafssonin oikeuden vuosikirjassa, jonka osuuskunnan hallitus on toimittanut kunnalle) kerrotaan Perusmaksuksi muodostuvan n.80% ja Käyttömaksuksi n.20% vesilaitosten kokonaiskustannuksista.

Parikkalassa, kuten yleisesti muissakin kunnallisissa vesihuoltolaitoksissa, ei olla selvitetty oikeuskirjallisuuden ohjeistuksen mukaisesti kustannusten jakautumista Perusmaksuun ja Käyttömaksuun, mikä on johtanut siihen, että Vesimaksuissa Perusmaksu on 22% ja Käyttömaksu 78%, Jätevesimaksuissa Perusmaksu 12% ja Käyttömaksu 88%.

Tästä on seurannut koko VHL:n voimassaolon ajan erikokoisten vesimäärien käyttäjille lain tarkoitusta vastaamattomia kohtuuttomia eroja vesihuoltomaksuihin, jotka eivät vastaa näiden kulutushyödykkeiden tuottamisen ja toimittamisen kustannusten aiheuttamisperiaatetta ja jakamista asiakkailta perittäviksi kohtuullisesti ja tasapuolisesti.

Jo kahden ja neljän hengen kotitalouksia verrattaessa muodostuva vesihuoltomaksu neljälle hengelle on kohtuuton nykyisillä vahvistetuilla vesihuoltomaksuilla:

Kahden hengen kotitalouden vesihuoltomaksut vuodessa ovat yht. 1232€. Neljän hengen 2257€. Erotus 1025€.

Kun käytetään Perusmaksu 80% ja Käyttömaksu 20% kaavaa, vuosimaksuiksi kahden hengen taloudelle muodostuu 1195€ ja neljän hengen 1425€. Ero uskottavampi 230€.

Silti vesihuoltolaitos saisi maksutuloina saman summan, kuin nyt vuodelle 2026 vahvistetuilla maksutaksoilla.

Osuuskunnan hallituksen laskelmat on lähetetty kunnanjohtajalle, sekä lukuisille luottamushenkilöille, joten ne ovat saatavissa oikaisuvaatimuksen käsittelyä varten ilman, että ne tässä uudelleen julkaistaan. Kunnan vesihuoltolaitoksen maksujen taksalaskennasta huolehtivien viranhaltijoiden on kyettävä laskelmat tekemään kuten Vesihuoltolaki ne edellyttää tehtävän.

Laskelmat VHL:n ohjeistuksen mukaisia 50 vuoden tasapoistoja käyttäen tästä oikaisuvaatimuksesta myös puuttuvat, mikä on huomattava oikaisuvaatimusta käsiteltäessä ja maksuja kuntalaisille vaatimuksen edellyttämällä tavalla kohtuullisemmiksi ja tasapuolisemmiksi korjattaessa. Edellä kerrotussa esimerkissä osoitetaan vain esimerkki nykyisiä poistoja käyttäen.

On huomattava, että nykyisillä käytössä olevilla poistoilla Perusmaksu pienenee aika nopeasti. Vastaavasti pidempiä poistoajoja käytettäessä Perusmaksut ovat huomattavasti pienempiä, vaikka vaikutus kestääkin pidemmän aikaa.

Käyttömaksuiksi muodostuvat taksat asettuvat yllättävänkin edullisiksi, kun niitä vertaa muiden kuntien perimiin maksuihin ja nyt vahvistettuihin omiin, etenkin jätevesitaksaan.

Vesilaitoksen tappiollisuuden syy on ollut vuosittain se, että käyttömäärät arvioidaan liian suuriksi. (jotta kuntien hintavertailuissa pärjättäisiin) Tästä seuraa, ettei vahvistetuilla taksoilla saada kustannuksia katettua. Vasta kun arvio on oikean suuruinen, saadaan kustannukset katettua, muuten tulee aina sitä tappiota.

Kun joskus vihdoin saadaan taajamien vesimittarit vaihdettua ja Perusmaksut oikeudenmukaisesti määritettyä, Käyttömaksu ei näyttele enää suurtakaan osaa maksukertymässä, mihin se nyt valtaosaltaan vaikuttaa.

Melkonien Vesiosuuskunnan hallituksen jäsenet kuntalaisina vaativat tässä oikeisuvaatimuksessa kerrottuja muutoksia Teknisen lautakunnan päätöksiin vesihuoltomaksuista.

Taksojen valmistelutekstissä on lause: Yritysvaikutusten arviointi: Ei tarpeen. Koska yritykset, sekä laitokset ovat isoja vedenkäyttäjiä, yritysvaikutusten arviointi on tarpeen.

Vedenkäytön määrää ei Parikkalassa ole tarpeen hinnoilla ohjata, sillä vedenottolupa Heralammen vedenottamolle on vakiintuneeseen käyttöön nähden lähes kolminkertainen.

Veden Käyttömaksun pieneneminen voi johtaa vedenkulutuksen kasvamiseen, minkä merkitys on positiivinen: Yksikkökustannuksen pienentyminen ja maksujen halpeneminen.

Parikkalassa on joskus oltu uudistuksissa edelläkävijöinä. Nyt olisi syytä jälleen olla ja näyttää esimerkkiä, miten vesihuoltomaksut saatetaan Vesihuoltolain mukaisiksi ja kuntalaisille aikaisempaa huomattavasti edullisemmiksi ja tasapuolisemmiksi.

Oikaisuvaatimus Pykälään 88:

Melkonien vesiosuuskunnan hallitus vaatii oikaistavaksi Teknisen lautakunnan päätöstä vesiosuuskunnilta perittävistä vesihuoltomaksuista.

Päätöstä on oikaistava tekemällä laskelmat vesiosuuskuntien maksutaksoiksi palvelun tuottamisen ja toimittamisen todennetuilla kustannuksilla.

Päätökset maksuista ovat todennettujen kustannusten sijaan perustuneet pelkästään lautakunnan harkintaan, mikä ei ole kunnallisten palvelujen hinnoitteluperiaatteiden mukaista, eikä lautakunnalla ole myöskään ollut päätöksen vaatimaa toimivaltaa päättää palvelujen hinnoista.

Kustannuslaskelmat kuuluu esitellä vesiosuuskunnille vuosittain ennen Teknisen lautakunnan kokousta, jossa muutkin vesihuoltomaksujen taksat vahvistetaan.

Tekninen lautakunta edustaa kunnan vesihuoltolaitosta sopimusosapuolena, eikä sen päätökset taksoista ole lainvoimaisia, vaan myyjäosapuolen vahvistamia maksuja, joista tehtyjä laskelmia osapuolet ovat käsitelleet ja hyväksyneet ne ennen lautakunnan kokousta. Näin oikeasti toimittaessa.

Valmistelija kertoo Teknisen lautakunnan vahvistaneen v.2015 vesiosuuskunnilta perittävien maksujen yhtenäistämisen periaatteet.

Aiempaan viitaten lautakunnalla ei ole ollut toimivaltaa tehdä yksipuolisesti päätöksiä vesihuoltotaksoista tai muutoksista sopimuksiin. Valmistelija viittaa sopimusten yhtenäistämiseen, josta osapuolet eivät myöskään ole yhdessä sopineet, eivät edes tarkoituksen vaatimalla tavalla neuvotelleetkaan.

Vuosittain vesiosuuskunnille järjestetty "keskustelutilaisuus" ei ole vastannut toiminnanharjoittajien välistä neuvottelua, eikä vesiosuuskuntien esittämiä asioita ole viranhaltijat ottaneet edes käsiteltäväksi.

Esim. Vesa Bergin kerran johtamassa tapaamisessa osuuskunta oli ennalta lähettänyt listan asioista, joita se tahtoi "neuvottelussa" käsitellä. Lista jaettiin myös kokoukseen osallistuneille. Vesa Berg kopautti nuijaa pöytään todeten, ettei kukaan kannattanut asialistan käsittelyä ja ohitti kylmästi listatut asiat.

Olin työmatkalla tämänvuotinen keskustelutilaisuus järjestettäessä. Muistion mukaan viranhaltijat eivät esittäneet vesiosuuskuntien edellisen vuoden toteutuneita palvelumaksuja, eivätkä tulevan vuoden arviota ennakkomaksuiksi. Niinhän asioiden hoito pitäisi mennä toiminnanharjoittajien välillä, kuten se esitetään Vesilaitosyhdistyksen sopimusmallioppaassa.

Tuon oppaan kunnanjohtaja Vesa Huuskonen sanoi hakeneensa teknisestä toimistosta siihen tutustuakseen, kun tarjosin osuuskunnan omaa kirjaa hänelle oikeisiin menettelytapoihin tutustumiseksi. Koska sen löytymisestä olen aika-ajoin kysellyt, eikä sitä ole kunnantalolta löytynyt, Vesa sen kaikessa hiljaisuudessa hävitti, etteivät alaiset sen ohjeita pystyisi lukemaan.

Tuon omamme kunnantoimistoon luettavaksi, jotta oikeisiin käytäntöihin neuvotteluissa on viranhaltijoilla mahdollisuus tutustua.

Nyt käydyssä Keskustelutilaisuudessa ei voitu esittää maksuperusteisiin liittyviä huomioita sen takia, ettei edes Käyttömaksulaskelmia ollut tilaisuudessa esittää, vaan ne valmistuivat vasta seuraavana päivänä 3.12.2025 Teknisen lautakunnan kokoukseen.

Käyttömaksulaskelmat eivät ilmestyneet Pöytäkirjan liiteinä nettiin, vaan ne perustellusti kuuluvat siellä olla nähtävillä. Jouduin ne pyytämään lähetettäväksi, jotta asiakkaille valmistellut maksut voitiin tarkastaa.

Laskelmat näyttivät lainvastaisella tavalla ammattitaidottomasti laadituilta ja esitellyiltä maksuiltaan osuuskunnan esimerkissä osoitetulla tavalla yhdenvertaisuudeltaan kohtuuttomia.

Kerroin jo 2023 kunnanjohtajalle lähetetyssä sähköpostissa, että osuuskunnallamme on käytettävissä vielä useita laillisia vaikuttamiskeinoja sopimusten saamiseksi laillisiin puitteisiin. Pahoittelin jo tuolloin kuormaa, jota aiheutuu viranhaltijoille asian vatvomisesta. Siitä ei pidä syyttää vesiosuuskuntaamme, vaan sitä osaamattomuutta, jota esiintyy koko kuntakentässä vesihuoltomaksuihin liittyen.

Parikkalassa asia olisi ollut ja on mahdollista ratkaista nopeasti jo asian ratkaisemiseksi tehtyjä aikaisempia päätöksiä noudattamalla. Tämä on ollut kunnan hallinnon käsissä, ei vesiosuuskunnan.

Kuten Pykäliin 86 ja 87 liittyen on laskelmia tehty, ovat myös vesiosuuskunnilta perityt maksut olleet saman verran ja enemmänkin virheellisiä kuin liittyjäasiakkaiden.

Tekninen lautakunta/Elinvoima- ja elinympäristölautakunta ovat kolmesti tehneet laivoimaisen päätöksen vahvistaa alkuperäiset, osapuolten neuvottelemat maksuperusteet ja määränneet osuuskuntien maksut valmisteltaviksi niihin perustuen. Viranhaltijat ovat kieltäytyneet ko. laskelmia tekemästä ja laiminlyöneet lainvoimaisen lautakunnan päätöksen noudattamisen.

Osuuskuntien ostaessa vesihuoltopalveluja kunnalta välitettäväksi omille asiakkailleen, ostohintaan lisätään osuuskuntien omien jakeluverkostojen poistokustannukset, sekä muut vuosikustannukset, jotka ovat ohjeiden mukaisesti laskettuna yleensä suurempia kuin kunnan verkostojen rakentamisen yksikkökustannukset. Kun kunnan verkostojen kustannukset peritään kunnan laitoksen asiakkailta ja osuuskunnat vastaavat vain omien verkostojensa kustannuksista, tarvittavat laskelmat kohtuullisiksi osuuskuntien maksuiksi ovat aikaisempiin verrattuna mahdollisia.

On hyvin yksinkertaistettua kyläpolitikointia esittää, ettei osuuskunnille voida myydä palveluja liittyjäasiakkaita halvemmalla.

Osuuskunnan kuuluu ottaa vedenkäyttönsä osuudella osaa kunnan vesilaitoksen kaikkiin muihin kustannuksiin, paitsi niihin, jotka kohdistuvat pelkästään kunnan laitoksen liittyjille rakennettuihin verkostoihin poistoina, korjaus-, käyttö-, sekä ylläpitokustannuksina.

Hintavertailu osuuskuntien perimiin taksoihin ratkeaa pitkälti siihen millaisia poistoprosentteja pääomakustannuksista tehdään kunnan laitoksella ja millaisia vesiosuuskunnissa.

Oikeista lähteistä asiaa opiskelemalla Parikkalan kunnan vesihuoltopalveluja käyttävät välttyvät jatkossa pitkään kestäneiltä korkeilta vesihuoltomaksuilta.

Lautakunnan tulisikin ensimmäiseksi selvittää milloin se on päätöksiä asiassa tehdessään sopimusosapuolen asemassa ja milloin se voi tehdä lainvoimaisia ja viranhaltijoita velvoittavia päätöksiä, kuten vaadittujen laskelmien tekemisessä.

Nykyisin Heralammen vedenottamon ja vesitornin välisestä päävesijohdosta ei ole jäljellä rakennuskustannusta lainkaan, mikä helpottaa vesiosuuskuntien taksojen laskentaa kaikille vesiosuuskunnille. Tuo samainen pääjohtohan ei aiheuta kustannusta vesitaksaan myöskään kunnan vesilaitoksen omille asiakkaille.

Näillä oikaisuvaatimuksilla parempiin päiviin Parikkalan vesihuoltolaitoksen asiakkaina.

Lisänä liitteet Jaakko Gustafssonin laatimasta oikeuskirjallisuudesta ja Juuan kunnan päätös esimerkkinä, jolla Juuka siirtyi noudattamaan Vesihuoltolain mukaisia osuuksia Perusmaksuissa ja Käyttömaksuissa.

Ystävällisin terveisin

Melkoniemessä 15. joulukuuta 2025

Melkonien vesiosuuskunnan hallitus

Pj. Matti Kähkönen, vpj Leevi Anttonen, Juha Kärpänen, Timo Kosonen, varajäsen Sirpa Tolvanen

Oikaisuvaatimus on lähetetty hallituksen jäsenille tarkastettavaksi ja kommentoitavaksi sunnuntaina 14.12.2025.